

Oslo, 2. september 2020

Barne- og familiedepartementet
Postmottak@bfd.dep.no

Høringssvar til forslag til forskrifter til trossamfunnsloven

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) som samler bredden av tros- og livssynssamfunn i Norge takker for mulighetene til å kommentere forslaget til forskriften tilhørende den nye loven om tros- og livssynssamfunn, samt forskriften om vigselsrett i tros- og livssynssamfunn.

Forskriftene er naturlig nok i tråd med den nye loven om tros- og livssynssamfunn som STL i flere omganger har kommentert på. Vi gjentar ikke poengene knyttet til proposisjonen, men vil kort peke på noen av punktene i forslaget til forskrifter, inkludert noen uklarheter.

Beregning av år 0

Beregning av år 0 er svært viktig. STL er tilfreds med at det er regnskapstallene i kommunenes tilskudd til Den norske kirke som skal ligge til grunn. Likevel ser vi at praksisen på hva som regnes med og ikke, varierer fra kommune til kommune. Hvis det allerede i utgangspunktet blir feil tall her, kan denne ulikheten øke og medføre diskriminerende praksis mot minoritetene og lovbrudd med paragraf 16, 4. ledd: «Alle tros- og livssynssamfunn skal understøttes på lik linje». Det er verdt å merke seg at dette er en forsterkning av «om lag»-prinsippet som er i trossamfunnsloven fra 1969. Vi vil også peke på at det må på plass en mekanisme for jevnlig å kunne sjekke at praksisen medfører at likebehandlingen står seg over tid – Jfr. Nasjonal institusjon for menneskerettigheters høringssvar til trossamfunnsloven.

Økt rapportering

Tros- og livssynssamfunnene stiller seg positive til rapportering. De ønsker tilsyn, tåler innsyn og trenger utsyn, men særlig små tros- og livssynssamfunn vil få en uforholdsmessig økt belastning ved økt rapporteringsplikt. Dette kan avhjelpes ved at de får skolering og økt kompetanse i rapportering. STL bistår gjerne for eksempel Fylkesmannen i dette arbeidet.

Når det gjelder revisjonsplikt – som departementet ber om særlige innspill på – deler vi departementets foreslåtte beløpsgrense på at tilskudd over på 3G utløser revisjonsplikt.

Rapportering på gaver fra utlandet

I STLs høringssvar til loven i 2017 påpekte vi at vi «er enig i intensjonen med dette forslaget, men er spørrende til hvordan dette praktisk skal reguleres». Flere stater som ikke respekterer tros- og livssynsfrihet er stater Norge samhandler med og selger varer til. Det framstår uheldig – og mistenkeligjørende – at det skal være særordninger for tros- og livssynfeltet i dette tilfellet. Vi merker oss for øvrig at denne delen av forskriften ikke trer i kraft ved nyttår.

Grunnlag for å nekte tilskudd

I diskusjonen om grunnlag for å nekte tilskudd, påpeker departementet at det ikke er hensiktsmessig å konkretisere nærmere hva som kan gi grunnlag for å nekte tilskudd etter paragraf 6. Det framstår derfor som uheldig og splittende at de eksemplene det vises til oppleves

som tilhørende én religion. Enten kan man bruke en mer uttømmende liste, eller utelate eksemplene.

Videre vises det til forskriftens paragraf 12 (bokstav b) at «tilskuddsmidler skal brukes til tros- eller livssynsformål». STL støtter at dette skal forstås vidt, men opplever punktet som noe uklart. For noen trossamfunn vil for eksempel det å kunne yte økonomisk bistand til svake partnere eller andre kunne inngå i formålet.

Dobbeltmedlemsskap

Hvert år mister tros- og livssynssamfunn rettmessige midler fordi personer står oppført i flere tros- og livssynssamfunn. Det legges ikke opp til at dette løses på adekvat vis i ny forskrift. STL mener det må etableres en ordning der de personene som står dobbeltregistrert får beskjed om dette, for eksempel fra Brønnøysund eller Altinn, for så å kunne velge medlemskap. Ordningen må selvsagt ta de nødvendige personvern hensyn.

Fristen 1.mars

I forskriftens paragraf 7, fjerde ledd påpekes det at «fordi den digitale løsningen vil være tilgjengelig alle dager, ser departementet ingen grunn til å forlenge fristen når 1.mars faller på en lørdag eller helligdag». Dette opplever vi som uheldig og unødvendig. Det er en godt innarbeidet praksis at når en frist faller på en helge/helligdag blir fristen forlenget. Så lenge dette er vanlig praksis ellers i samfunnet, ser vi det som problematisk å avvike i dette tilfellet. Gevinsten ved å ikke gi de(n) ekstra dagen(e) oppveier ikke den potensielle kostnaden ved at fristen blir oversett.

Overgangsordning, sammenslåing og unntak

Ingen av STLs medlemssamfunn vil være dirkete berørt av antallskrav mv. Vi ber likevel departementet om å utvise raushet i overgangsordninger, sammenslåinger og særlig i unntak fra antallskravet.

Forskriften om vigselsrett for tros- og livssynssamfunn

Forskriften er som departementet selv understreker i det store og hele en videreføring av gjeldende rett og praksis. STLs medlemmer har, som tidligere kommentert i høringsvaret til loven, ulik oppfatning om hvorvidt tros- og livssynssamfunn burde ha vigselsrett. Utover det har vi ingen kommentarer til forskriftsforslaget.

Avslutning

Avslutningsvis vil vi takke departementet for arbeidet nedlagt i å etablere en ny lov om tros- og livssynssamfunn. Formålet med loven var blant annet å styrke likebehandlingen av tros- og livssynssamfunn i et livsynsåpent samfunn. Vi opplever at loven langt på vei er skritt i riktig retning og at forskriftene underbygger dette.

Med vennlig hilsen,

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn v/

Britt Strandlie Thoresen
styreleder

Ingrid Rosendorf Joys
generalsekretær